

Letnik III.

Št. 33.

Ilustrirani Glasnik

Letno stane 8 K (ena številka 20 vin.), za Nemčijo 10 K, za druge države in Ameriko 13 K. — Slike in dopisi se pošiljajo uredništvu „Ilustr. Glasnika“ v Ljubljani (Katol. Tiskarna), naročnina, reklamacije in inserati na upravištvu.

Izhaja ob četrkih

19. aprila 1917

/// Iz dežele naših zaveznikov: Bolgarski pastirji. ///

Pri ognju.

Spisal S. B.

Govorita tesnoba je ležala v temni noči, segala v razsvetljeno taborišče, se plazila okoli ognjev, iskala pota do naših src; leno in malomarno, temno in votlo je valila Sava svoje vode mimo nas; kakor stebel grozečih, v nebo vpijočih sil se je dvigal iz teme na oni strani Save požar, ki je uničeval eno najlepših hiš na glavnem trgu v Šabcu; ko smo šli pred dobro uro mimo tega ognja, se nam ni zdel prav nič nenavaden; od daleč pa učinkuje ko temen klic z ognjenimi ostrinami vržen v viharno noč, da zbada in preganja, rjove in tuli duhomorno in preklinja; klic, hitri in odločni, povelja, hitra in odločna, glas trobente, hiter in odločen, je donel v noč in med ognje, vmes pa smeh ljudi, ki so po dnevih zopet enkrat prišli do jedi, prepir ljudi, ki so po dnevih prišli do priložnosti, da se naspijo, pa nimajo miru, nervoznost ljudi, ki nosijo odgovornost; nemir in negotovost...

Praporščak trinajste stotnije, tisti čas na obisku pri nas, se je nemirno presedel pri ognju, vzela tleč ogorek in si počasi prižgal cigareto, obdržal ogorek v roki, kakor bi ga pozabil vreči nazaj v oženj, ter zrl zamišljeno v ogenj.

Večkrat sem pogledal mimogrede in skrivno nanj, ker bi mi bilo neprijetno, da zapazi, da ga opazujem v globokih mislih; pogled mi je splaval po taborišču od ognja do ognja, proti Savi, na tisti grozeči stebel ognjenih zubljev v temni noči, pa zopet nazaj na praporščaka.

Enkrat sta se najina pogleda srečala.

»Kaj še ne spiš?« je vprašal in me začudeno pogledal, kot da bi se začudil, da sem pri ognju in mu delam nemo družbo.

»Ne!« sem rekel in ga pozorno pogledal. Hotel sem, da izreče besedo, ki bi pretrgala temni pajčolan in razgnala tesnobo, pričakoval sem, da izreče besedo, ki jo berem v njegovih očeh, ki jo lahko bere na mojem obrazu.

Ni hotel. Zagledal se je zopet v ogenj, prižgal drugo cigareto in zašel znova na daljna pota spominov in hrepenenja.

I jaz sem si prižgal cigareto in se zagledal v ogenj.

Ne bom te motil, prijatelj! Le potuj sam po potih, po katerih bi lahko potovala skupaj! Ista pota imava! Samo ti si šel morda uro prej na pot ko jaz, ali sem šel jaz uro prej na pot; sedaj sva se srečala na poti spominov in hrepenenja, pa si bil tako zaverovan sam vase, da me nisi spoznal. Potuj sam, prijatelj! Sicer imava isto pot, ali jaz grem uro za teboj, ali pred teboj! Morda je celo bolje tako, da ne greva skupaj. Zakaj najina pot je zanimiva, vse na desno in levo, pred nama in za nama kliče in vabi toliko svetlih zanimivosti, da bi jih ne mogla sproti občudovati, če bi bila skupaj. Tako občuduješ in se naslanjaš ti na tistih na levi strani in niti ne vidiš in ne opaziš tistih na desni, ki so samo meni odkrite in jih brez mene ne more nihče videti, kakor jaz ne morem videti tistih na levi brez tebe.

Pa potujva vsak za-se!

Znana je pot in že tisočkrat premišljena v teh težkih in v meglo zavutih

štirih mesecih; ni minil dan, ni nas obela noč, da ne bi šla na svetlo pot; nisva ni enkrat sedela pri ognju, da bi ne poromala na pot spominov in hrepenenja; ni bilo pohoda, da bi se ne srečala najina pogleda, ki sta govorila, da misli potujejo; ni bilo boja, v katerem bi ne bila s krčevito trdovratnostjo na isti poti, ker sva hotela, da bi bile najine zadnje misli — če bi se že moralo zgoditi — na poti domov...

Ali kaj so bile vse misli, prepojene z nežnostjo in ljubeznijo, mišljene vsekdar in povsod, proti mislim danes?...

Jeli iskati vzroka v tem, da naju je naporen pot nazaj — osem noči in sedem dni neprestano na nogah — ubil do slehernosti, zamoril za te noči in dneve slednjo tudi najneznatnejšo misel razen misli na počitek in mir, pa je sedaj, ko sva to dosegla, podvojeno, potrojeno izbruhnilo, kar je spalo v teh dneh?

Ali je krivo dejstvo, mimo katerega bi šel kdo drugi mirno in hladnokrvno, dejstvo, da sva prišla do Save, naše vode?

Prijatelj, zato bi rad, da rečeš besedo, da bi ti povedal, da me je obšlo čudno, nerazumljivo, trepetajoče čuvstvo, ko sem zagledal te množine vode in pomislil, da je gotovo med njimi nekaj kap-

Le molči, prijatelj! Bolje, da molčiva, ko da si greniva potovanje z neizogibnimi srečanji, ki puščajo tesnobo in grenkobo v srcu.

Ozrl sem se po razsvetljenem taborišču, prisluhnil viku in krik, zastrmel v grozeč ognjeni stebel v temni noči, pil ko v sanjah sladkost zamolklega šumenja Save, naše vode, v njej vse polno kapljic, ki so prihitele iz Bohinjskega in Blejskega jezera, iz Ljubljaničice, iz Kolpe in pritokov Kolpe...

Naenkrat sem začutil pekočo žejo v grlu — ali se mi je samo dozdevalo, da sem žejen.

Poklical sem slugo.

»Prinesi mi vode!«

»Kje naj najdem vodo v tej noči?« je vprašal.

»Pred nosom ti je, pa še vprašuješ!« sem rekel, ne da bi ga pogledal. Čutil sem, da visi njegov začuden pogled na meni.

»Pa ne mislite Save?«

»Mislim!«

Še se je obotavljal, ali ker nisem preklical, je moral verjeti, da hočem vode iz Save, dasi je bilo znano, da leže na njenem dnu sledovi vojne.

»I meni prinesi!« je rekel praporščak trinajste in dvignil glavo. Pogled mu je nemirno splaval po taborišču od ognja do ognja, nazadnje je obstal na meni. — Govorila nisva.

Sluga je prinesel vodo v poljskih steklenicah.

»Nazdravljam ti vodo iz Save!« sem rekel.

»I jaz tebi!« Lahen smehljaj mu je zaigral na ustih.

Potem sva pila. Odložila steklenici, se spogledala, pa zopet zastrmela v ogenj...

Bolje, da ne govoriva...

Koliko časa sva sedela molče ob ognju, ne vem. Ko se je prebudil poročnik, ki je spal ob ognju in se začudil, da še ne spiva, so mi zveneče njegove besede in začudenje ko porogljiv smeh. Nisem pomislil, da naju ko drugorodec ne more razumeti.

»Ti štirje meseci... veter, ki se ne more izpihati; planet, ki ne more izžareti; boleost, ki ne more na dan; gorska roža, ki ne more rasti in se razcveteti; zakleta kraljična, ki ne more biti odrešena...« sem rekel naenkrat brez uvoda in brez zveze.

Praporščak se je zganil in me začudeno pogledal, poročnik me ni razumel, začudeno je pogledal mene, nato praporščaka, potem potegnil

plahto za šotor čez glavo in znova zaspal.

Nemoteno sva strmela v ogenj — govorila nisva, do zore sva sedela ob ognju, govorila nisva...

Kakor iz sanj sva dvignila glavi pri jutranji zori in se začudila. Ko sen so šle ure mimo naju, molče sva ga preživela, pila, srkala kapljico za kapljico njegovega balzamskega hladila, njegove pekoče trpkosti, njegovih donebesnih upanj — — —

Govorila pa nisva ne tisti dan, ne prihodnji teden, ne o obletnici o čudovitem snu... In tudi danes ne govoriva o njem...

Brat našega cesarja — nadvojvoda Maks.

ljic, ki so prihitele vso to pot [do sem navzdol, katero hodim tolikokrat navzgor, da je kapljic med to vodo, ki so prikipele iz pečine pri Bohinjskem jezeru. Mora biti v tej mogočni vodi kapljic iz Blejskega jezera, kapljic iz Ljubljaničice, kapljic iz Kolpe, kapljic iz pritoka Kolpe. En pritok slednje teče mimo mojega doma...]

Le zakaj molčiš, prijatelj, tako trdovratno molčiš in temno strmiš v ogenj?

Težka je danes tvoja pot, vidim in slutim. Kajne, da hoče in hoče vedno na pot duh tistih, ki so hodili pred dnevi ali tedni ali meseci isto pot, pa leže sedaj v gozdni tišini, na rebrih in vrhovih in nimajo več spominov in hrepenenja v srcu...

Siromaki.

Poljski spisal Vladislav Reymont; preložil Al. Benkovič.

(Dalje.)

»Dragi moj,« mu je starka segla v besedo, »jaz sem preprosta ženska, a ti si učen, ker znaš igrati na orglje, po latinsko poješ z gospodom župnikom in veš, kdaj je treba povzeti tenki glas in kdaj

Dr. Mile Starčević.

debeli — a rečem ti: mogoče da imam grešne misli — a rečem ti: prav gotovo sam satan pošilja duše na svet, da trpe v skrajni bedi toliko let, kakor jaz. Teža ne dela Bog, čeprav stoji tako v bukvah in duhovniki pravijo tako: ne. Kaj bi Bog imel od tega, ako toliko ljudstva trpi, prenaša bedo in strada... Bog je dober gospod in pravičen... Življenje ni sladko, ni žametasto — samo dere kakor čohalo, da človeka poliva srčna kri.«

»Kar vi govorite, Jagustinka, to je vendar greh...«

»Greh je samo, če drugemu delaš krivico, jaz pa bi še psa ne tepla s kolom, ker je živ in ga tudi boli. Dragi moj, preprosta ženska sem, a srce imam, kakor ta ogel, od ognja vneto in od grenkobe, ki sem jo pila vse žive dni zase in za druge, in vem, da je satan, ki kljubuje Bogu, dal življenje, da bi se ljudje vse veke ubijali na svetu, a usmiljeni Jezus se nas je usmilil, premagal hudobca in si polagoma izbira ljudi v svojo hvalo — in izbere sčasoma vse. Jaz samo čakam, da pride koščena žena in reče: Pojdi!... čakam in očenaš molim, da bi čimprej zatisnila oči, da bi ne imela več nobenih težav in nadlog — in da bi si prijetno odpočila, da bi si odpočila, dragi moj...«

Sklonila se je čez dremajočega organista ter povesila suhi, od gub in starosti razorani obraz in solze so se ji zaiskrile v obledelih, od solza izžganih očeh...

naglo jih je obrisala s predpasnikom, tiho vzdihnila ter se obrnila k Tomažu, ki je sam sedel pri omari s steklenico v roki.

»Tomaž, tebi nekaj hudega gleda iz oči,« je pošepetala in se dotaknila njegove rame.

»Kaj drugega, kot beda? Ali ne veste tega?«

»Slišala sem nekaj, a ljudje ugibajo vsevprek, tako, da človek ne ve, kaj je resnica in kaj ne.«

»Spodili so me,« je on šepnil žalostno.

»Zakaj?«

In iz njenega glasu je zvenelo veliko sočutje.

»Zakaj? ... Načelniku je bilo treba dajati: gosi na jesen, masla v postu, pujska in jajc za Velikonoč, kokoš za Binkošti — a jaz nisem nosil kakor drugi: kje bi pa vzel? Otrokom ni bilo kaj dati jesti — žena mi je umrla od bede, krava mi je poginila in tudi ne od dobrote, krompir, veste, kakšen je bil lani... manj sem ga nakopal, nego sem ga vsadil. Garal sem čez silo, pomagal pa nisem niti ženi, niti komu drugemu; mučil sem se v službi in doma, podnevu in ponoči, a bedi nisem bil kos. Načelnik je bil neprestano nad menoj — kaj naj mu dam? Prosjačiti bi bil moral, ko sami z otroki nisimo imeli kaj za pod zob. Priganjal me je ter iz zlobe čedalje bolj pazil name. Pisal je nadzorniku raporte, da sem surov, da sem len, da v službi spim, ne obhajam proge — potem je rekel, da sem železo ukradel iz skladišča, da...«

»Tomaž, ali si

res vzel? Povej mi po pravici, saj ti je vseeno, kaj?«

»Nisem vzel, ne — naj poginem kakor stekel pes, resnico govorim, kakor pri sveti spovedi. Kradel nisem nikoli, kradli so drugi tovariši, a moj oče niso kradli, zato tudi njih sin ne bo zločinec. Revez sem, zločinec pa nisem.«

»Pa so te vendar spodili zaradi tega. Rekli so, da so železo našli pri tebi...«

»Seveda. Sveta resnica je, našli so ga, a jaz ga nisem prinesel. Rafalov Mihal je obljubil, da dá načelniku petdeset rubljev, ako ga napravi za stražnika, a ker ni bilo praznega mesta je, pri meni podtaknil železo in me ovadil. Napravili so pri meni preiskavo, našli železo in me pognali. Vse je bilo zaman, kajti čeprav sem vedel, kdo je to storil, nisem imel priče. Šest ljudi je ostalo brez kruha. Zasluzka ni, jesti nimamo kaj, ni mogoče živeti, in ako ne pomaža usmiljeni Jezus, ne prenesem tega, ne prenesem!«

Stokal je obupno in solze so mu tekle curkoma po počrnelem obrazu.

»O usoda človeška: jok razkoplje lica, duša se skrči od bolesti kot ptiček na

mrazu, a rešitev ne pride od nikoder. Samo brezpametni ljudje govore, da je na svetu dobrota; oj, je dobrota, da leze skozi grlo!« je strastno šepetala starka.

»Ne obupaj, Tomaž; še razbojnika je odrešil Gospod Jezus in zakaj bi pošten človek ne premagal bede s pomočjo presvete Matere,« mu je rekla tolažljiva in šla k točilnici: kupila je nekaj žemelj, četrt prosene kaše ter se s tem vrnila k njemu.

»Tomaž, vzemi kašo in žemlje za otroke, uboga vdova sem, več bi dala, pa nimam nič. Kdor ima, kupi, kar hoče, a jaz sem neumnica. Čuj, Tomaž, svetovala ti bom nekaj...«

»Svetujte, mati, Jezus in prečista Devica vam poplačata namesto mene reže.«

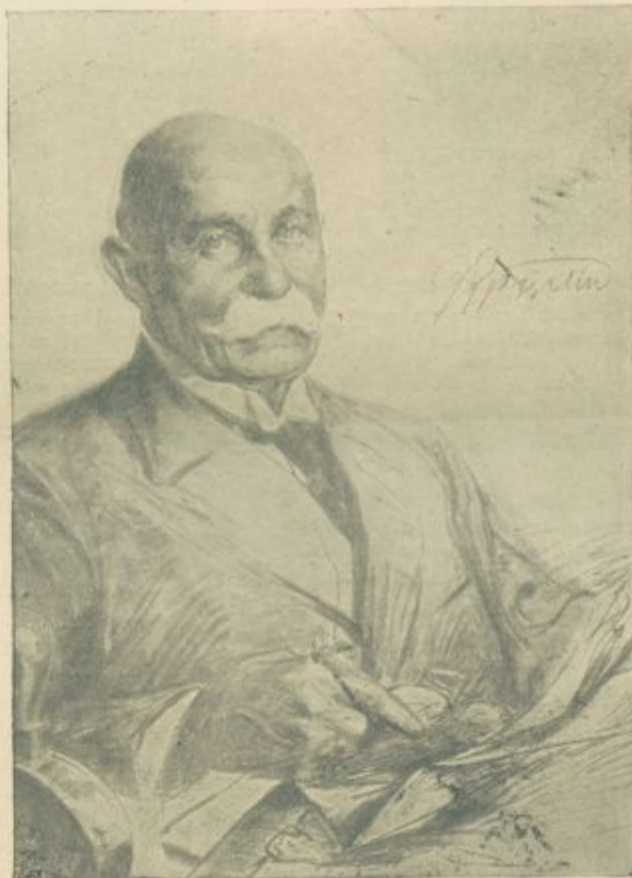
Pojdi jutri k načelniku, objemi mu noge, mogoče da se usmili, saj ima otroke. Ko bi ti sam zdihoval od gladu, kaj za to — a taki revčki, ki še nič ne premislijo, ne znajo trpeti in greh je, da bi otroci ginili gladu.«

»Ne, mati, ne pojdem,« je šepetal Tomaž z mračno kljubovalnostjo. »Naj poginejo od gladu, a njea ne bom prosil. Ležal sem pri nogah temu peklenščaku, ga prosil dela kot pes in ga kot pes prosil usmiljenja za otroke — on pa me je brcnil in me ukazal vreči skozi vrata!... Ne, ne pojdem, ker bojim se greha, bojim se ga — ako ga le vidim, me prime krč, da bi ga zgrabil za grlo in zadavil kot zver!«

Šepetal je z glasom, pritajenim od srda, čedalje bolj stiskal pesti, potem pa se zgrabil za prsi in pričel iznova:

»Tako se premagujem, da me v prsih boli, a pretrpel sem toliko, da ne vem več, če prestanem.«

»Tomaž, krepko drži v sebi tega volka,

† Graf Zeppelin.

krepko ga drži, za nesrečo se ne mudi.«

»V gozd pojdem jutri drva sekati. Od sežnja plača samo goldinar in deset grošev pasja duša židovska in za to je treba dva dobra dneva napenjati rebra.«

»Tomaž, pojdi takoj h gospodu župniku in prosi — on je znan z uradniki, mogel bi jih pregovoriti, — da bi ti dali kako delo tukaj.«

»Ej, ko pa župnik hodi k načelniku in se dobro poznata...«

»Norček, duhovnik se vedno bolj ozira na pravico in siromake. Lahko ti da kak svet in ti pomaga.«

»Nimam kaj vzeti v roko, a kar tako, brez vsega, ne smem k njemu.«

»Norček, otrok mu ne poneseš v dar, kaj pa imaš drugega?«

»To je res, toda... da bi ničesar ne prinesel gospodu...«

»Ne bodi nespameten, takoj pojdi, ti pravim, k nogam padni dobrodeju, vse mu razloži — po prsih se bij in plakaj in govori o otrokih — boš videl, da se gospod takoj omehča.«

Na polju je bilo svetlo od snega in meseca kakor podnevu.

Velikanske bele sence so ležale v prostorih, ki so se razprostirali nad zemljo v velikem veličastvu tihote in ogromnosti, kakor srebrno-modri zastori. Ravnine, pretrgane od gričev, ki so jih označevale gole skupine dreves in kupi kamenja — so se razlivala kot morje, ki je slepilo oči z beloto iskrečega se snega. Taka globoka tišina je vladala po polju, da je Tomaž še dolgo slišal glasove iz krčme ter se včasih okrenil, da se je ozrl nanjo in na migljajoče zlate plamenčke svetilk v vasi, potem pa je še bolj pospešil korake ter hitel, ne da bi se zmenil za mraz, ki ga je grizel v lica in mu jemal sapo.

Osvetli križi ob cesti so metali višnjeve, dolge sence; snemal je pred njimi čepico, se pobožno križal in globoko vzdihoval

tom razkladati svoje trpljenje in težave svoje. Tako se je bil že razvnel, da so se mu od ginjenosti solze zalesketale v obeh, spolzele po licih in zmrznile v bradi. In potem je pomislil na dom in na deco:

Maričko dam v službo, Jožka tudi — otrokoma bo bolje, meni pa lažje. — A nekaj ga je zbolelo v prsih, ko se je spomnil na ločitev od otrok. — Spe revčki ljubljani, spe — je pomislil, skrbno obtipavajoč zemlje in kašo, katero je imel v nedriju. — Mili Jezus bo že dal dočakati pomlad, potem bo lažje za delo in vsaj kaj zaslužijo — je preudarjal. — Kako to reže, kako reže — je šepetal in si sneg otiral z obraza. — Saj se nas usmili Jezus, saj se nas usmili... — in obstal je prisluškavajoč.

Od dvorskih skednjev, ki so se od daleč črtali s sivimi zidovi, se je razlegel odmev pasjega lajanja. Pospešil je korake in čedalje huje strahoma napenjal oči, kajti to pasje lajanje, cviljenje in renčanje se je glasilo vedno bliže in groznejše. Kmalu je zapazil tolpo psov, kateri so se besno trgali za nekaj.

V gradu so cele stotine ovac cepale za metljajem, zato jih je služinčad na meh odrte znosila za skednje in zakopala v sneg. Z vseh strani so se stekali psi na pojedino in pirovali cele dni in noči, žroč mrcino.

Tomaž se jim je oddaleč izognil ter šel naravnost proti vasi, ležeči na pobočju griča, ovenčanega od majhne lesene cerkvice in skupine mogočnih lip, ki so kakor stražniki stale naokrog ter jo s svojimi silnimi, razrastlimi telesi branile pred vetrovi in zle usode, šepetajoč v tihi mesečni noči.

Župnišče je stalo nekoliko niže sredi vrta, ki se je širil na pobočju hriba in se dotikal vasi. Pred stopniščem, ki je bilo večje nego marsikaka kmetska kočja, je Tomaž obstal, snel čepico ter se začel prestopati z ene noge na drugo, ker mu je bil popolnoma upadel pogum; oziral se je v razsvetljena, a z zagrinjali zastarta okna, se praskal po glavi, pljuval, se znova pokrižal, da bi se opogumil, a vstopiti si ni upal.

Cerkev je stala tako blizu in črnela tako skrivnostno, okna so se tako čudno lesketala v luninem svitu, lipe so imele nocoj tako grozen izraz in nagrobni križi na pokopališču so bili tako veliki in se tako ostro črtali na sneženih tleh, da je Tomažu praznoveren strah stiskal grlo. Prišel se je tresti, a stal tukaj venomer.

Včasih je mračen oblak ločil mesec od zemlje, metajoč prozorno senco kakor od pahljače, zdaj je zopet na vrtu v grmovju kaj tajinstveno zašumelo. Včasih so skodle na cerkvi ali deske v plotu rezko zapokale od mraza, nato pa so krogarji zalopotali s perutnicami ter se vreščec topli na cesti in po kupih smeti. Nekje v hlevu je zarežgetal konj, razlegalo se je meketanje ovac ali kruljenje prašičev, žročih iz korita, sem od župnih hlevov in se nekaj časa treslo v vetru, dokler ni znova nastala tihota in vse objela.

Tomaž je stal še vedno, mehanično gledal belo paro, ki se je dvigala z raztajanih mest, potem zopet nekje v vasi lesketajoče se luči. Prišli so mu na misel otroci, zato je zašepetal: »Revčki dragi«, nato pa je šel, premagavši strah, naravnost proti župnikovi pisarni.

Župnik je vsled ropota odpiranih vrat vstal od mize ter si naglo nadeval očala. Tomaž je čepico zagnal v kot in mu, kakor je bil dolg in širok, padel k nogam.

Ivan Rajh

iz Lahonec pri Ormožu je ranjen umrl 4. nov. 1915, pokopan je v Šuti pri Komnu.
Na svidenje pri Bogu!

Martin Kranjc

iz Št. Vida nad Valdekom (Mislinja), padel 3. aprila 1916 na italijanskem bojišču.
Snivaj v miu!

Ignacij Štumpfcl

iz Šentjani pri Traberku na Štajerskem, padel je 10. oktobra 1916 pri Novi vasi.
Lahka ti zemlja!

Josip Klobčar

doma z Boričevega, se že od začetka vojne pogreša.
Dal Bog da ne za vedno!

Franc Kronovšek

iz Topovelj pri Braslovčah, padel na Tirolskem 5. marca 1917.
Na svidenje nad zvezdami!

Ivan Gačnik

doma z Boričevega, od sovražnika ujet in ranjen dne 5. junija 1916.
Odličnemu junaku spomin!

»Dobro, pa pojdem,« je zašepetal popolnoma prepričan, vstal, si zapel kožuh, dejal kučmo na glavo, ter se prerinil skozi sobo in plesalce.

Starka je šla za njim in mu še rekla pred krčmo:

»Tomaž, ne bodi neprijazen z dobrodejem in prosi ga spoštljivo, kajti kmet brez zemlje je kakor ptič na vodi, proti razširi in mora čivkati, da mu kdo pomaga, ker bi sam utonil.«

Nič ni odgovoril, ker ga je pretresel tak mraz, da mu je zaprlo besedo, samo kučmo je še niže pritisnil na oči ter šel naravnost čez polje po izhojeni stezi.

»Bomo jedli, pili in se veselili!« so pele za njim gosli.

»Če Bog da, če Bog da,« so tiše godli basi, veselo poskakujoč, a Tomaž ni poslušal teh glasov, ki so prodirali skozi streho krčme ter se razprševali v mrzlem zraku, kakor v briljantnih iskrah se dež glasov — samo urno je korakal.

— včasih se je z odrevenelimi rokami tolkel po ramah, si zategnil pas in šel dalje.

Zdajnzdaj se je krdelo jerebic dvignilo s tihim, a rezkim krikom, krožilo nekaj časa ter padlo v belo, srebrasto meglo, ki je visela nad zameti — zdaj je zopet zajec hitel čez polje, obstal, poslušal, se dvignil na zadnjih nogah in bežal dalje. Zdajnzdaj je brezlična, siva megla zavela čez prostore in metala modrikasto senco na sneg; zdaj je nekak glas po suhem mrazu letel čez zemljo in razbit v milijarde stresljajev utonil v svetlikanju in prerušil ta božji mir zimske noči; zdaj je šumot, podoban globokemu vzdihu, priletel od lesov, zdaj šuštenje, gluho in oddaljeno — in zopet je legla po zemlji mrtva tišina in velika, sladka zaspanost.

Tomaž se ni zmenil za nobeno stvar, ampak mislil sam pri sebi: kako pride k župniku, kako poreče: »Dobrodej!«, kako zajočje in prične pred tem ljubljanim oče-

»Oče! Dobrodej ljubljani!« je šepetal v solzah, objemajoč ga za noge.

»Kaj? Kdo si? Kdo je to? Kaj hočeš?«

Župnik je naglo izpraševal, prestrašen od silnega kretanja Tomaževega.

»Usmiljenja sem prišel prosit gospoda.«

Župnik si je nazadnje nataknil očala, pogledal klečečega in rekel že miren:

»A! Tomaž Baran! Vstani, dragi moj, vstani!« Sedel je, si z robcem obrisal očala in jih vrgel na kupčke bakrenih novcev, enakomerno razstavljenih po mizi.

Tomaž je vstal in si z rokavom otrl solzne oči.

»Kaj mi boš povedal? Ali imaš kaj na srcu, ali ti je morda kdo umrl?«

»Še hujše, duhovni oče, kajti vsi umiramo polagoma.« — Prišel je pripovedovati še dosti mirno; imel je solze v očeh in tiho, neskončno obupnost v glasu in govoril je o vsem s tako prisrčnostjo, da mu je župnik moral vse verjeti, kajti na njegovem belem obrazu, podobnem v masko zgnetenemu vosku, je trepetala senca žalosti in sočutja.

Tomaž je končal, župnik pa je molčal dolgo časa. Bil je jako usmiljenega srca, a je bil že tolikokrat prevarjen od hinavskih solza in narejene odkritosti, da se je to pot bal podleči, napravil strog obraz, trdo nabral usta ter kolikor le mogel skrival razburjenost, ki jo je čutil v sebi.

»Šestič: ne kradi!« je izpregovoril s trdim glasom. »Malopridneži, enomer vam to trobim s prižnice, he! Sam Bog vas kaznuje, ker ne poslušate njegovih svetih zapovedi.«

»Nisem kradel, oče duhovni, govorim kakor pri sv. izpovedi; ničesar nisem vzela, to je samo zloba, ker ne dajem nobenih daril; dogovorili so se in me spodili.«

»Osmič: [ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega. Ali ti ne moliš deset božjih zapovedi, Baran, ali se ne spominjaš, he!«

»Resnico sem govoril, duhovni oče, sveto resnico, načelnik je neprestano kri-

sebi ne vem svetovati. Zadolžil sem se pri Židu in pri ljudeh; poprodal sem zadnjo obleko, prodal sem prešiča, ki sem ga imel zadnjega, sedaj pa sem tak siromak, da ima sama smrt kaj vzeti. Moj Bog! moj Bog!« — je vzdihnil težko, —

Za fronto: Pokopavanje pusta.

»tega ne prenesem več, ako mi, častiti oče, ne pomagate, moramo umreti!«

Iznova je padel duhovniku k nogam, plakal neutolažljivo in se tako tresel, tožil tako žalostno, da se je župnik obrnil malo proč, da bi skrtil solze, ter potem tiho, s tresočimi se ustni pričel govoriti:

»Dete moje! Kristus je trpel za nas nevednike; za nas, nehvaležne otroke, se

»Pojutršnjem zate odslužim sveto mašo v dan Kristusovega izpremenenja, morda Bog pomaga.«

»V koči že ni niti drobtine kruha in otroci stokajo neprestano,« je šepetal Tomaž. »Morda bi gospod župnik izpregovorili besedo zame z uradniki, ali pa v gradu, da bi kaj plačali, da bi le imel kaj dela, kajti vsi oni so se dogovorili zoper mene in zato mi nikjer ne dajo dela. Saj bi vendar rad delal, rad bi...«

»Izpregovoril bom zate, ker si revež: pomagal bi ti takoj, a saj veš, da je vedno trda pri meni... Ti pa boš ljubil svojega bližnjega kakor sam sebe... Ničesar nimam... Veš, vranca mi je ta grdoba Antek — Bog ga kaznuj! — zdelal tako, da je poginil! Deval sem na stran, da bi si kupil kakega konjička, toda Vavron je pogorel, Klenbovu je poginila krava — sedaj pa, Bog se usmili, zopet nimam groša... Kaj naj ti dam, dete moje... ali bi rad jedel?«

»Kajpak, a to ni nič, otroci že drugi dan niso jedli ničesar.«

»Moj Bog!« je šepetal ter stopil k omarici, v zid vzdani, vzela iz nje šele načet hlebček kruha in ga mu dal.

Tomaž se mu je prisrčno zahvalil in se pripravljala k odhodu.

»Čakaj, dam ti par grošev, mnogo ne morem, ker ni moje.« Vzela je v roko kupček novcev in jih naštel deset. »Tu imaš, dragi moj, več nimam, idi z Bogom. Tam bom že izpregovoril zate, kadar bo treba. Siromak si, Tomaž, a božja usmiljenost in moč je vsemogočna.« Poljubila ga je na glavo, napravila nad njim križ, polglasno šepetajoč neko molitev.

Tomaž je odšel globoko ginjen, a tudi okrepcan na duhu.

»Naj mu Bog da zdravje, dober gospod je!« je šepetal in šel iz župnišča naravnost čez zasneženo polje proti domu,

Postojanka strojne puške.

čal nad menoj, ako je bilo kaj ali če ni bilo — ker mu nisem dajal. Saj sem se s tistimi devetimi papirčki, ki so mi jih dajali na mesec, komaj mogel živeti.«

»Desetino in davke pošteno plačaj! Ali te morem neprestano opominjati, kaj uči Gospod Jezus in sveta katoliška Cerkev, he!«

»Dobri oče! Kristijan sem, k izpovedi hodim, za svete maše dajem, a prišel sem prosit usmiljenja, ker mi otroci mro od glada in mi že blaznost stopa v glavo. Spati ne morem od samih skrbi in sam

je dal križati, preganjati se od divje druhal in ni rekel niti besede, čeprav so mu z ostrimi žebli prebili roke, prebili noge, čeprav mu je kri zalivala oči in so ga bolele rane; ni se pritoževal, rekel je samo: »Zgodi se Tvoja volja, Gospod! Dragi moj... Tomaž Baran!«... vstal je naglo, ker so mu solze ginjenosti zalile oči, naglo si jih je brisal in rekel: »Siromak si, Baran, siromak... sirota uboga!«

Nastalo je težko molčanje, izpolnjeno od vzklikov in tožb Tomaževih.

Za fronto: Ponos kompanije.

ne da bi se oziral na cesto in steze.

Bilo mu je laže pri srcu, kakor bi se bil oddahnil po naporu. Pobožne in bodreče besede duhovnikove so z novo močjo napolnile njegovo preprosto, pošteno srce, navdajalo ga je toplo upanje.

»Revež si, Baran, sirota, Tomaž!« si je enomer ponavljal župnikove besede in se tako razvnel, spominjajoč se glasu teh besed, da so mu ginjenosti solze tekale po

licih in se je zaman sklanjal, kakor bi koga hotel objeti krog nog.

Čedalje hujši mraz ga je vzdramil popolnoma, tako da je hitro pozabil na župnika in jelo. Čedalje bolj hrepeneče je z očmi iskal obrisov svoje kože, ki se je slabo meglila pod gozdom, in srce mu je bilo v strahu za otroke. Koa je bila svojčas zgrajena za opekarja, sedaj pa je bila popolnoma zapuščena; ravna, lesena streha se je zrušila in ležala na stropu, stene so bile skrivljene, podprte od kolov, v zemljo zabitih, in na eni strani podsute z zemljo in smrekovimi iglami.

Puščobno je bilo naokrog, da je človeka strah stresal; mrakoten smrekov gozd je delal tukaj mračno, gluho steno; in v njem je neprestano nekaj šumelo, govorilo in vilo s tisoč glasovi, da so se ga ljudje, ako so le mogli, ogibali že od daleč. Mrzle noči in južne marčne dni so v tolpah prihajali iz njega volkovi in hodili žret po vasicah. Pustinja je bila tu divja in odljudna, a Tomaž je kočo vzel v najem od graščine, ker je imel blizu do železnice, malo plačeval in otroci poleti imeli kje krave pasti. Vživel se je v to pustinja, se odvadil vasi in ljudske družbe, podivjal, a se dobro počutil med svojci.

Komaj je prihitel tja, je skozi zamrzo šipo pogledal noter, a v sobi je bila tema. Tiho je šel noter in zapalil svetilko. Vsi otroci so spali na eni postelji, v slamo zakopani, s cunjami pokriti. V koči je bilo hladneje nego zunaj; zaduhla vlažnost, prepojena z gnilobo, je kar dušila človeka. Oguljene stene, pokrite s plastjo sreža, so se lesketale, kakor bi bile srebrne. Namesto podlage iz gline stlačena, od mraza okamenela tla so plaho bobnela pod njegovimi nogami. Nagnil se je preko postelje, da bi slišal, kako dihajo speči, ker se je bal, da so zmrznili.

»Spe, revčki ljubljani, spe!« je šepnil veselo.

Prinesel je trsak iz veže in zapalil na železnem ognjišču, potem pa v vedru

taka kmetska ljubezen do otrok, kakršna razen njih nima na svetu ničesar dražjega.

»Sirotki moji, takoj boste jedli, takoj,« je šepetal razveseljen in prikladal vedno več na ogenj, in ko je voda pričela vreti, je stopil k postelji.

»Marička, Jožica, vstanite, otroci!« je zaklical in jih je tresel. »Vstanite večerjat!«

Prebudili so se takoj. Bilo jih je petero: štiri deklice in najmlajši deček, kakih šest let star, — tega je Tomaž vzel v naročje, ga ogrnil s kožuho polo in sedel z njim k ognju — zaspani deček se je kisal in se pačil.

»Tiho, sinko, tiho! Tu imaš kruhka, gospod župnik so to dali za vas, na, sinko!«

Deček si je mencial nos in oči ter hlastno grizel kruh.

»No, zdaj pa le po njej, juha je kuhana.«

Nalil je kropa na kruh.

Zlezli so z ležišča, posedli krog sklede ter se lotili obare z veliko slastjo.

Bledi, izstradani otroški obrazi so imeli po kožni barvi nekaj podobnega z barvo teh odratih in osivelih sten, skoro da so se dopolnjevali. Dolgo stradanje, tisto kmetsko stradanje, ki se počasi nabira v grlu in dolgo v duši, je zgovorno označevalo te obraze, jim pustilo na kosteh samo kožo, poglede svetle in tope, usta odprta ter neizmerno gibčna in apatična v vsem izrazu. Tomaž je z očetovskim pogledom motril otroke, sam le poredko segel v skledo, da bi jim pustil kar največ — dejal je samo dečku:

»Jej, sinko, jej... Ali ste bili hudo lačni?«

»Seveda smo bili,« se je oglasila Marička. »Opoldne sem šla v vas, teta Adamova mi je dala krompirja — skuhalo sem ga in smo ga snedli — zvečer pa sta Jožek in Anka plakala, da jih boli v trebuhu — rada bi jedla, položila sem jih spat in konec je bilo.«

»Jejte, otroci, — ta kruh je dala mati

»Potem si kupimo kravo, kaj ne, očka?« je vprašal Jožek.

Ogenj je živo gorel in od žareče peči je prihajala prijetna toplota, da je nekje na peči pričel cvrček glasno škripati in dekleta so posedla očetu k nogam, se stisnila v klopčič ter zrla vanj kakor v sveto podobo. Samo Marička je sedela ob strani na klopi in z grebljo tuintam popravljala oglje.

»Spomladi kupite kravo, kaj ne, očka?«

»Bom, sinko, kupim jo. Pasel jo boš z Nežiko.«

»A ona me je tepla danes, očka.«

»Nič se ne boj, ji že pokažem, da te ne bo tepla več.«

»Pisano kupite, očka?«

»Pisano ali pa sivko, sinko.«

»In Marička mi bo dala mleka, očka?«

»Dala, črviček dragi, dala!«

»Kdaj pa, očka?«

»Spomladi, ko Bog zopet toplo napravi zunaj.«

»A zakaj je sedaj zima, a ne pomlad, očka?«

»Jezusu v čast in grešnim ljudem v svarilo.«

»Ali smo mi grešni, očka? Jožica, Marička, Nežika, Anka in jaz, očka?«

»Vsi smo grešni, sinko.«

»Pa zakaj smo grešni, očka?«

»Za Boga, tak malček mali, pa že razume.«

»Ali so vsi kmetje grešni, očka?«

»Kmetje, sinko, in gospoda, vsi.«

»In backov kupite, očka?« je znova vprašal po dolgem prestanku, s trudom dvigajoč zapirajoče se mu trepalnice.

»Kupim ti, sinko, kupim. Marička naprede volne in ti naredi hlačke.«

»In suknjico z gumbki, kakor jo ima Vavronov Francek, kaj ne, očka? In Jožici jopico in Nežiki, kaj ne, očka?«

»In suknjico tebi, in Jožici jopico, in vsem oblekico — ako nam le presveta Mamka božja pomaža, boste imeli vse, črvički ljubljani.«

Odnesel je Jožka na posteljo in ga skrbno položil.

»Pojdite spat, otroci, pojdite, hitreje vam mine noč.«

(Konec prih.)

Dom vinogradnikov v Dobrudži.

nasekal nekaj ledu, ga naložil v lonec ter takoj postavil na ogenj. Polovico prinesenega kruha je narezal v skledo, osolil in čakal, da voda zavre. Stopal je po izbi skoro brez šuma in večkrat stopil k ležišču in pogledal otroke... V njegovih modrih, kakor ugaslih očeh je odsevala

Jagustinka, tega-le pa gospod župnik. Marička, tam-le je malo pšena, skuhaj ga jim jutri. Bo že pomagal Bog usmiljeni, dobilo se bo kako delo, da bo mogoče kupiti vsaj pehar krompirja ali četrtinko kaše, da bi vsaj do spomladi pretrpeli kako.«

Po svetu.

Z bojišč.

Na ruskem bojišču so bili Rusi pri Stohodu občutljivo tepeni. Izgubili so nad 20.000 mož, od teh jih je ujetih 9500. Rusi vsled domačih zmed in slabega oskrbovanja niso bili pripravljani za boj in to priliko so naši porabili ter se polastili ruskih utrd in sovražnika vrgli na drugi breg.

Na nemško-francoski strani se je vnela huda bitka pri mestu Arras, kjer so sovražniki udrl v nemške postojanke, a črte niso prodrli. Pač pa imajo Nemci, ker so proti premoči držali svoje postojanke, zelo občutne izgube.

Turkom se v Mezopotamiji še vedno slabo godi. Baje so prednje straže Rusov in Angležev že prav blizu skupaj. Pač pa so se na sinajskem bojišču pri Gazi Turki dobro branili in v hudi bitki Angleže občutno porazili, in sicer s pomočjo avstrijskih baterij.

Nemški podmorski čolni dobro vrše svojo nalogo, kakor poročajo nemški listi. Na morju je jako malo ladij v primeri z

mirnimi časi in od teh jih podmorski čolni zelo veliko potope. Dozdaj nasprotniki še niso iznašli nobenega sredstva, ki bi ga uspešno porabili proti uničujočemu delovanju podmorskih čolnov.

Na Krasu se sovražnika še vedno opazujeta in čakata. Od naše strani zadržujejo napade še vedno visoki zameti po koroških in tirolskih gorah, Lah pa čaka, da si svoje armade še bolj okrepi in tudi prostore v zaledju dobro utrdi.

Notranje avstrijske zadeve.

Vojni minister Krobotin je odstopil, pokopala ga je oderuška pravda Kranz, v katero je bil tudi eden njegovih podložnih zapleten. — Nemci še vedno silijo s svojimi zahtevami na dan, Nemški državni jezik, to je njih prva zahteva. Kakor da bi se s tem vsi sovražniki naenkrat premagali. Pametni ljudje sodijo, da človek pri zdravi pameti v sedanjih razmerah s takimi rečmi ne more priti na dan. Mi ne maramo poudarjati, da Slovani in drugi nenemški narodi v Avstriji s tem ne morejo biti zadovoljni, mi omenjamo samo svoje avstrijsko stališče in pravimo, da bi si Avstrija s takimi odredbami sama sebi odžagala vejo, na kateri sedi. —

Poljaki v Galiciji bi imeli sedaj lepo priliko pokazati, koliko se čutijo brate drugim Slovanom v državi. Pa ker niti Ukrajincem, Rusinom niso prijazni, dasi z njimi morajo skupaj živeti, zato tudi drugi nimamo pričakovati kake podpore od njih. Toda država v svoji lastni koristi bi morala gledati na to, da imajo vsi narodi v Avstriji enake pravice, kakor imajo sedaj enake dolžnosti in enaka bremena v vojski. — Avstrijski čut med nami Slovenci je zelo živ in razvit. Naša šola v tem oziru odlično deluje; vsak otrok pri nas ve veliko povedati o avstrijski domovini. Zato pa ne moremo verjeti nemškim listom, ki podtikajo generalu Borojeviču besede, da naši ljudje slišijo doma le kranjsko oziroma češko in da jih šele pri vojaki navadijo avstrijsko čutiti. To je grda neresnica in pojasni naj se zato, kdo jo je zakrivil.

Nemški cesar in ljudstvo.

Pruski državni zbor je tako sestavljen, da imajo tam odločilno besedo nemški plemenitaši in bogatini. Volilni red je stari in zato so nekateri poslanci predlagali, naj se volilni red spremeni. Nemški junckerji so seveda ta predlog zavrnil in dejali, da bo v Prusiji vedno tako ostalo, kakor je sedaj. Ti ljudje tako govore, kakor bi ne vedeli, da divja strašna vojska že tri leta in da navadno ljudstvo prenaša največ žrtev. — Čisto drugega mnenja pa je nemški cesar, ki je o veliki noči objavil razglas, v katerem nemški gospodi pove, da so se časi bistveno spremenili, da mora vsakdo vedeti, koliko je preprosti narod storil za državo. Zato mora ljudstvo imeti po vojski več pravic v postavodajalnih zbornicah in to tudi v pruski državi in gosposki zbornici. Cesar ministru naroča, naj ji v tem zmyslu sedaj vse potrebno pripravi in pruski zbornici predloži. Morda je nemški cesar to storil nekaj zaradi razmer v Rusiji in zaradi postopanja Amerike nasproti nemški vladarski rodbini, vendar mu mora vsakdo priznati, da ima odprte oči za dejanske razmere; ve namreč dobro, da bo ljudstvo, ki nosi toliko bremena, neizprosno zahtevalo tudi svoje pravice — Morda ta zgled donese kaj posledic tudi za nas v Avstriji, kjer narodi enako trpe in tudi ne marajo trpeti kot državljani druge vrste.

Brata-junaka Bregar padla.

VLADIMIR

MILAN

Svojima učencema Vladimirju in Milanu Bregarju, padlima v vojni.

Li res?

Zastaja mi pero,
ko Vama pišem za slovo. —
Junaka padla sta — in brata — — —
Zakaj se zemlja trda je zgrnila
nad ta — srca zlata? —
„Uničen up — in cvet je poteptan,
otožno spev nad grobom se glasi;
„srce obupano — obraz je razoran“ —
od doma klic bridkosti zadoni.
Mrzli sever in ledena zemlja
krije prvi grob,
solnce vroče, cvet duhteči
krije drugi grob. —
Vmes med njima pa je
dvoje src ostalo,
kakor dete osamelo
zaplakalo!
Pa je prišel iz daljave
čuden glas,
iz višine je prispel
v domačo vas:
„Oh, oče, oče, ljubi oče,
oj ustavi solze vroče!
Oh, ne plakaj, plakaj, draga mati:
Glejta naju srečna v zarji zlati!“

Ni res,
da srca taka združi spet ljubav
nebes? —

Ivan Baloh.

Naš list priobčuje njihovi sliki.

Sinova sta gospoda nadučitelja Josipa Bregarja v Sp. šiški. Vladimir je bil rojen v Kr. gori 1. julija 1893. Bil je izreden talent. V vseh razredih je bil odličnjak. Na Dunaju se je vpisal v klasično filologijo. Vse kolkvije je napravil z odliko. Odriniti je moral

je bil pri vojaštvu, naj priča pismo vojnega kurata: »Nema vojnika, kojemu se nije oko za njim solzilo, ljubljeno od sviju, uzor vojnika i hrabrosti.« Njegov polkovnik piše: »Naš regiment zgubi v njem izredno hrabrega, svojim podložnim najlepši zgled dajočega oficirja; vsled svojega junaštva je bil predlagan v Najviše odlikovanje.«

Njegov brat Milan je bil rojen v Kranjski gori 4. aprila 1897. Po dokončanih študijah je moral kot enoletni prostovoljec v vojno. Odšel je proti Rusom. Tam je padel pri Rudki, okraj Kovel, dne 3. avg. 1916 junaške smrti.

Slava bratoma-junakoma!

Iv. B.

Razno.

Neumna Lizika.

Pravljica z Litve. Viktor Andrejanov.

Nekoč je živel kmet, ki je imel lepo, pa zelo neumno ženo. Ko ga nekega dne ni bilo doma, je prišel popotnik in jo je poprosil za južino. Žena mu je dala zeljnate juhe, pri tem pa je tarnala, da zelje ni dobro. Žena je mislila s tem rastlino, mož pa je menil, da je govor o juhi, zato je dejal: »Svinjske masti ji manjka!« — Ko je potnik odšel, se je podala žena v klet, vzela slanino, jo narezala na kose in jo položila na kapus v vrtu, misleč, da bo potem zelje bolj okusno. Ko je sosedov pes zavohal slanino, je priletel in jo pričel jesti. Kmetica pa se je razvezala, ujela psa, vlekla ga v klet, privezala ga za čep vinskega sode in ga neusmiljeno tepla. Pes je cvilil in se pulil, da je iztrgal čep — in je zbežal z njim vred in vrvjo.

Kaj sedaj? Neumna Lizika je letela za psom in mu vzela z velikim trudom čep. Ko se je vrnila v klet, je izteklo že vse vino, tla pa so bila mokra. Tu se je spomnila, da ima v shrambi mero lepe pšenične moke. Letela je ponjo in jo potresla po tleh, da jih je na ta način posušila. Ko se je kmet vrnil, ni našel več ne slanine, ne vina in moke — vse je šlo po zlo.

Drugikrat pa mu je pomagala neumnost

Kozji mehovi, napolnjeni z vodo za vojščake na Turškem.

v Mostar kot kadet. Tu je ostal do leta 1913. Jeseni je šel zopet na Dunaj, kjer je potem celo leto nemoteno študiral. Poklican v vojsko s Srbijo si je zaslužil srebrno svetinjo in priznanje zbornega poveljstva. V vojski z Italijo si je kot poročnik zaslužil »Signum laudis«. Pri jurišu vzhodno od Gorice je padel in počiva v Šempasu. Kako priljubljen

njegove žene iz škripcev. Zgodilo se je, da je našel kmet na grofovem polju zaklad. Kljub temu, da je zapovedal svoji ženi najstrože, naj molči, je vse izklepetala, tako da je izvedel tudi grof za novico. Zato je poklical kmeta in zahteval, naj mu izroči zaklad. Ta pa je dejal, da ne ve ničesar o kakem zakladu. »Ne laži!« mu je dejal. »Tvoja

žena je vse povedala! Pridi jutri in pripelji ženo s seboj!»

Kmet je odšel ves potrt in razmišljal spotoma, kako bi se izvil. Ko je prišel domov, je dejal Liziki: »Velika vojska je v deželi, sovražnik bo prišel že jutri k nam, najbolje, da se skrijemo. Jaz bom bežal v gozd, ti se pa skrij v jami za hišo. Kakor hitro bodo pa sovražniki odšli, pridem pote.« Rečeno, storjeno. Neumna Lizika se je skrila v jamo, kmet jo je pokril s kravjo kožo in potrosil nanjo žita. Nato so prišle kokoši, race in gosi in pričele zobati žito. Hodile in kobacale so po koži ter se klicale z glasnim ga-ga-ga...

»Kako strašna vojska divja tu zgoraj,« si je mislila neumna Lizika, »kako dobro je, da sem se skrila!«

Pozno na večer je prišel kmet in vtil na kožo gorke vode, ki je tekla skozi luknjice na Liziko.

Ko je ta začutila vodo, si je mislila: »Hvala Bogu, da spet enkrat dežuje! Bila je suša že predolgo!«

Drugo jutro je prišel kmet zopet, odkril jamo in pomagal ženi iz nje. »Vojne ni več, moja golobica. Zdaj bova šla v graščino; opravke imam tam.«

Nista prišla daleč, ko sta zaslišala iz nekega skednja žalostno bleketanje nekega jagnjeta.

»Ljubi moj mož, kdo je, ki tu tako zdi-huje?« je vprašala Lizika.

»Ne moti naju s tem,« je odvrnil kmet, »tam tolčejo vrage našega grofa.«

Ko sta prišla v graščino, so ju peljali pred gospoda. Ta je vprašal neumno Liziko: »Ali je dobil vaš mož zaklad?« — »Gotovo ga je dobil,« je odvrnila žena. »Kdaj ga je dobil?« je vprašal grof dalje. »Ne dolgo pred začetkom ga-ga-vojne,« je bil odgovor Lizike.

»Ne govori neumnosti!« je dejal grof smeje. »Kdaj je pa bila vojna?«

»Ob času, ko je padal gorak dež,« je dejala žena.

»Gorak dež? Že šest tednov nismo do-bili niti kapljice dežja.«

»Mogoče ne veste milostljivi gospod radi tega nič o gorkem dežju, ker so vas ravno takrat vrage topli na skednju,« je dejala neumna Lizika.

Tu pa se je grof silno razjezil in zapodil moža in ženo domov. Kmet pa je obdržal zaklad.

Zmes.

Nezaupen.

»Veste kaj, prav vesel sem bil, da mi je doma dopust pošel; bolj varnega se čutim v strelskem jarku, nego doma.« — »Ti si pa čuden svetnik!« — »Veste, v sedanjih hudih časih je začel oče gobe brati in so večkrat na mizi.«

Pouk v računstvu.

Seljak je učil svojo ženo v računstvu in ji dokazoval, da se različne stvari ne morejo seštevati, rekoč: »Ti ne moreš reči, da sta

dva vola in dve kravi štiri krave.« — Žena: »Menda res ne?« — »Ti ne moreš reči, da sta dve raci in dve uri štiri race.« — Žena: »Skoro da ne!« — Mož: »Kaj praviš: Skoro da ne, ker je gotovo, da ne!« — Žena: »Kako bi mogla to razumeti, ker si mi včeraj rekel, da sta dva litra mleka in dva litra vode — štiri litri mleka.«

Olajševalno.

Sodnik: »Vi torej priznate, da ste študentu ukradli suknjo! Ali morda imate kaj povedati olajševalnega za vas.«

Tat: »To, da študent suknje še ni plačal.«

Trije svojeglavci.

Iz govora zagovornikovega.

Prosim, gospodje sodniki, ne pozabite: Moj obtoženec je tako gluhi, da ne more slišati niti glasu — vesti.

Oddaljenost gostilne.

Nečak: »Ali je gostilna, kamor vsak dan zahajaš, daleč od tukaj?«

Stric: »Ne daleč; tje je komaj deset minut, nazaj pa tudi ne več kakor eno uro.«

Vljuden človek se nauči svoje vljudnosti od nevljudneža.

Pes laja, karavana gre naprej.

Da glavobol tako pogostoma nastopi, ni nič čudnega. V glavi se ne konča samo vse živčevje, združeno po možganih, temveč se tu nahajajo prav na gosto krvne žilice. Vsak dogodek, ki naše živce razburi, vsak povod, ki povzroči valovanje krvi, nam povzroči glavobol. Raditega priporočamo, da se ima pri rokah bolečine lajšajoče domače zdravilo proti glavobolu, Fellerjev dobrodišeči rastlinski esenčni fluid z zn. »Elza-fluid«. — Predvojne cene: 12 steklenic tega bolečine lajšajočega sredstva stane poštne prosto le 6 kron. Črtnik zoper migreno,

Knjigoveznica

Katoliškega tiskovnega društva v Ljubljani

Kopitarjeva ulica št. 6

priporoča

originalne platnice

za

Ilustrirani Glasnik

V delo se sprejema že sedaj, a izvršilo se bo šele po končani vojni.

katerega se lahko nosi s seboj v žepu ter odstrani glavobol z drnjenjem po čelu, se lahko naroči obenem in stane samo 1 krono. Če pa je glavobol posledica slabe prebave ali zaprtja, se naj vzame Fellerjeve lažno odvajajoče, želodec okrepujoče rabarbarske kroglice z zn. »Elza-kroglice«, 6 škatlic prosto poštne za 4 K 40 vin. Ta tri priznana domača zdravila se naroči pristno samo pri lekarnarju E. V. Feller, Stubica, Elzatrč 331 (Hrvatska). Bledolični otroci, malokrvne deklice in slabotne osebe uporabljajo z dobrim uspehom pristno, očiščeno Dorschovo — ribje olje. 2 originalni steklenici 5 kron poštne prosto. Posebne prednosti tega izdelka so: noben zoprni duh in prijeten okus.

(—fb—)

Framydol je sredstvo, ki pomlaja rast las tako, da rdeči, svetli in osiveli lasje ter brada dobijo trajno temno barvo. — 1 steklenica s poštino K 2.70.

Rydyol je rožna voda, ki naredi blede lica nežno rdeča. Učinkuje čudovito. — 1 steklenica s pošt. K 2.45 (povzete 35 vin. več.)

Naroka se pri:
IVAN GRODICH, drogerija pri angelu, BRNO št. 365, Moravsko.

Srbečica, hraste, garje, pege

so bolezni, ki zahtevajo največje opreznosti. Najbolj zanesljivo in izdatno sredstvo proti njim je »PARATOL-MAZILO« ono ne ožrdi in je brez vonja, zato ga lahko uporabljamo tudi podnevi. Veliki lonček K 3.—, dva velika lončka K 5.50. — Paratol-prašek varuje občutljivo kožo. Ena škatla K 2.50. Oboje se naroča proti povzetju za naprej vposlani znesek pri: **PARATOL-WERKE v Budimpešti VI-26, Eötvös-u. 28.**

Lepa koža

obraza in rok, ki jo pri mnogih ljudeh občudujemo, prinaša svojim lastnikom dvojni dobiček. V prvo je lepa, mehka, bela koža za zdravje celega telesa potrebna, kajti le ta čednost in mehkost kože omogoči nemoteno dihanje skozi kožo. Nadalje napravi lepoto obraza in rok na naše soljudi prijeten, raz-

veseljiv vtis. Nečednost kože, mozoli, miteserji, pege, ožgana mesta od solca itd. napravijo pa neprijeten vtis, kar je mnogokrat neugodno. Nadalje motijo te nečistosti kože dihanje skozi kožo, in to je nezdravo. Mnogo tisoč mož in žensk rabi v varstvo in negovanje kože Fellerjevo priznano pomado za obraz in varstvo kože »Elsa«. 1 veliki lonček števil. I stane 3 K, močnejša vrsta št. II stane K 4.50; zavoj in poština K 2.30 več. V nasprotju z mnogokrat škodljivimi sredstvi za lepoto je popolnoma neškodljiva. Odpravi nečistosti kože, varuje zoper ožganja po solcu, zoper pege, odpravi miteserje, mozole itd. Namesto ožstrega in škodljivega mila naj se vzame za obraz Fellerjevo

lilijno milo ali Fellerjevo boraks-milo in toaletni umivalni prašek (boraksov prašek).

Bujna rast las

ki napravi vsak obraz lepši, se pridobi z negovanjem las s Fellerjevo pristno Tannochina-pomado za rast las »Elsa« (1 veliki lonček št. I stane 3 K, močnejša vrsta, št. II, stane 4 K 50 vinarjev; za zavoj in poštino K 2.30 več). Ona okrepi glavno kožo, prepreči plešo in prerano osivljenje, napravi novo rast zdravih, elastičnih dolgih las v barvi mladosti, napravi trde lase mehke in elastične, tako da se da lahko lepo frizirati. Ne vsebuje nobenih škodljivih snovi in zasluži vsled tega prednost pred škodljivimi preparati, ki jih mnogokrat nelekarnarji ponujajo. Za negovanje brk Fellerjevo mazilo za brke (1 K). Naroči naj se naravnost pri E. V. Feller, lekarnar, Stubica, Elsa-trg 331 (Hrvatsko).

Tiska in izdaja Katoliška tiskarna v Ljubljani
Odgovorni urednik Josip Klovar.